

AGENTSCHAP UITBETALING GROEIPAKKET

Beslissing Geschillencommissie nr. 2022/055 van 3 juni 2022

INLEIDENDE SAMENVATTING

Terugvordering – betaling 1/3de spaarboekje – geplaatste kinderen -bewindvoering ouder - onbekwaam voor uitoefening sociale rechten en plichten - collectieve schuldenregeling - behoorlijk bestuur — goede trouw

De Geschillencommissie onderzocht de complexe en precaire samenloop van bewindvoering en collectieve schuldenregeling, waarbij het 1/3de van het Groeipakket verkeerdelijk was gestort aan de vader - geplaatst onder bewindvoering en onbekwaam gesteld voor de uitvoering van sociale rechten en plichten - i.p.v. op het spaarboekje van de geplaatste kinderen zoals bepaald bij vonnis van de Jeugdrechtbank.

Opgroeien

Geschillencommissie Groeipakket

Hallepoortlaan 27

1060 BRUSSEL

opgroeien.be

groeipakket.be/geschillencommissie

OPGROEIEN REGIE GESCHILLENCOMMISSIE GROEIPAKKET

BESLISSING

NR. 2022/055

3 juni 2022

REPERTORIUMNR. GC/22/A0038

INZAKE : Meester, met kantoor te
....., namens en in de hoedanigheid van bewindvoerder van de heer
....., wonende te

- Verzoeker -

TEGEN :

....., met maatschappelijke zetel te

- Verwerende partij -

1. Over het procedureverloop:

Gelet op het verzoek dat per e-mail d.d. 31 januari 2022 door verzoeker bij de Geschillencommissie¹ werd ingediend, gericht tegen de beslissing van verwerende partij d.d. 6 december 2021 waarbij het 1/3^e van het Groeipakket voor de kinderen en voor de periode van 1 april 2020 tot en met 30 november 2021, ten bedrage van in totaal € 6.752,89, van verzoeker werd teruggevorderd;

Gelet op de beslissing van de Geschillencommissie d.d. 23 februari 2022 waarbij aan verzoeker de ontvankelijkheid van het verzoek werd meegedeeld;

Gelet op het feit dat beide partijen behoorlijk in kennis werden gesteld dat zij hun belangen op deze zitting van 3 juni 2022 kunnen komen verdedigen of zich daarbij door een raadsman of een gemachtigde kunnen laten vertegenwoordigen;

Gelet op het feit dat verzoeker de zitting van 3 juni 2022 digitaal via Teams heeft bijgewoond en werd gehoord;

Gelet op het feit dat verwerende partij op de zitting van 3 juni 2022 niet is verschenen noch zich heeft laten vertegenwoordigen;

Er werden geen leden van de Geschillencommissie gewraakt.

2. Over de feiten van de zaak:

Verwerende partij kent vanaf 1 januari 2019 het Groeipakket (inclusief een sociale toeslag) toe voor de kinderen van de heer, namelijk (°), (°), (°) en (°).

Voor de kinderen en werd daarbij eveneens een zorgtoeslag toegekend.

Nadat de 4 kinderen werden geplaatst, heeft de Jeugdrechtbank bij de Rechtbank van Eerste aanleg, bij beschikkingen van 1 april 2019 beslist dat het 1/3de van het Groeipakket voor elk van de kinderen diende te worden uitbetaald op een individuele spaarrekening.

Bij beschikking van 25 november 2019 heeft de Vrederechter van het kanton aan de heer een rechtsbescherming verleend waarbij verzoeker als bewindvoerder over de persoon en de goederen van de heer werd aangeduid.

Na een nieuwe plaatsing van de kinderen en in maart 2020, werd het 1/3de van het Groeipakket voor deze kinderen echter aan de heer uitbetaald, op een door de schuldbemiddelaar geopende rekening daar de heer reeds sinds 23 november 2017 was toegelaten tot de procedure collectieve schuldenregeling.

¹ Bij de bepalingen van artikel 104, 1^e lid van het Decreet van 27 april 2018 (tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid) werd er bij Kind en Gezin (Opgroeien Regie) een geschillencommissie ingericht. In toepassing van het 2^e lid van voormeld artikel kan er tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan na afloop van de termijn waarin hij op basis van dit decreet een beslissing moet nemen (met uitzondering van de in het 3^e lid bepaalde uitzonderingen), alleen beroep worden ingesteld bij deze geschillencommissie.

De heer werd hiervan door verwerende partij in kennis gesteld bij brief d.d. 15 april 2020.

Nadat de schuldbemiddelaar, mevrouw, verwerende partij per e-mail van 1 december 2021 had gewezen op voornoemde beschikkingen van de Jeugdrechtbank, heeft verwerende partij het dossier herzien en is bij beslissing van 6 december 2021 overgegaan tot terugvordering ten aanzien van de heer van het reeds ten onrechte aan hem uitbetaalde 1/3de van het Groeipakket voor de kinderen en ten bedrage van in totaal € 6.752,89.

3. Standpunt van verzoeker:

Verzoeker heeft de grieven namens de heer in voorliggend verzoek d.d. 31 januari 2022 als volgt verwoord:

“Inzake ben ik de bewindvoerder over de goederen van dhr., wonende te

Pupil is bij uw diensten gekend onder het nummer vermeld in referte, waarbij hij dd. 06/12/2021 een schrijven mocht ontvangen met de vraag tot terugbetaling van 6 752,89 EUR. Gelet op het feit dat pupil zich niet in deze beslissing kan vinden, wenst hij een beroep hiertegen in te stellen bij de geschillencommissie.

A ALGEMEEN

1.

Bij vonnis werd bepaald dat 1/3 van het groeipakket voor en vanaf 01/04/2020 niet langer aan pupil diende toe te komen, doch aan de zorginstelling waar zij verbleven. was van deze beslissing op de hoogte, zoals blijkt uit de correspondentie met uw diensten.

Hoewel kennis had van deze beslissing, bleef het in gebreke om haar uitbetaling te confirmeren naar het vonnis.

2.

Pupil, die zelf onvoldoende financiële competenties heeft om in te staan voor het beheer van zijn goederen -zoals uit de navolgende aanstelling van een bewindvoerder bleek- heeft geen weet noch besef van het feit dat de gelden uit groeipakket nog steeds op zijn rekening worden gestort.

Bovendien werd pupil sedert 23/11/2017 toegelaten tot de collectieve schuldenregeling, waardoor hij zelf niet langer niet langer zijn ontvangsten int maar deze via de CSR worden ontvangen.

Alle inkomsten, zowel FOD uitkering als groeipakket en andere, komen toe bij de schuldbemiddelaar, die na in houding van de afbetaling aan schulden een leefgeld uitkeert aan pupil. Pupil beschikt enkel over het leefgeld na afhouding en de CSR en weet niet dat er nog steeds groeipakket geïnd wordt.

De schuldbemiddelaar aan de andere kant weet wel dat er groeipakket geïnd wordt, doch is niet op de hoogte van het vonnis van de Jeugdrechtbank, hetwelke stelt dat er geen groeipakket meer verschuldigd is. De schuldbemiddelaar is immers niet de raadsman van pupil.

3.

Eind 2019 wordt pupil een bewindvoerder over de goederen toegewezen, daar pupil zelf onvoldoende bekwaam is de hem toegekende gelden na CSR te beheren. Deze bewindvoerder is evenmin betrokken in de procedure aangaande de minderjarige kinderen van pupil, dit behoort immers tot de bevoegdheden over de persoon. Hiervoor is de bewindvoerder dan ook niet gemandateerd door zijn aanstelling over de goederen.

4.

Intussen blijft nog steeds over gaan tot een uitbetaling van het groeipakket aan de pupil. Er komt geen bericht van wijziging, inhouding of terugbetaling, terwijl, zoals eerder gesteld, nadrukkelijk kennis had van de wijziging in betaling.

5.

Pas wanneer de schuldbemiddelaar zelf op grond van het vonnis van de jeugdrechtbank ontdekt (wat de inhoud van zijn mandaat overschrijdt) dat pupil eigenlijk niet langer gerechtigd is op een groeipakket, schrijft hij met de mededeling dat er ten onrechte gelden gestort worden op de rekening van pupil. Zowel pupil, bewindvoerder als schuldbemiddelaar waren daarbij steeds ter goeder trouw. Van zodra zij ontdekten dat pupil niet langer gerechtigd was op de uitbetaling van groeipakket, werd dit gemeld.

*Vervolgens wordt plotsklaps wakker en vorderen ze een bedrag van maar liefst **6 752,89 EUR** terug, dat is ontstaan door hun eigen nalatigheid en inertie het nodige te doen. Bijkomend mag pupil een navolgende schrijven ontvangen waarbij gesteld wordt dat hij niet alleen gelden dient terug te betalen, doch eveneens gerechtigd is op de uitbetaling van **2 132.03 EUR** in hoofde van, en een bijkomende uitbetaling t.b.v. **1 736.03 EUR** in hoofde van Ook daar waren klaarblijkelijk fouten gebeurd in het beheer van het dossier en de uitbetaling. Het dossier rammelt aan verschillende zijden.*

B SCHENDING VAN HET REDELIJKHEIDSBEGINSEL

1.

Uw diensten zijn gebonden aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, waaronder het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Het redelijkheidsbeginsel houdt in dat bij het nemen van een beslissing alle belangen in overweging genomen moeten worden om tot een redelijke en evenredige besluitvorming te komen. Het zorgvuldigheidsbeginsel brengt met zich mee dat een overheid een correcte behandeling van de burger, zorgvuldig onderzoek naar de feiten en belangen en het nauwkeurig volgen van de procedure voorop stelt.

2.

In casu kan moeilijk gesteld worden dat uw handelen de toets van de redelijkheid, noch de zorgvuldigheid doorstaat, temeer de situatie zoals deze zich op vandaag voordoet, werd veroorzaakt door nalatigheid van uw diensten. Immers waren uw diensten op de hoogte van het inhoud van het vonnis van de jeugdrechtbank, wat door uw medewerkers werd bevestigd. :

“De beslissing 1/3de spaarrekening werd door ons ontvangen, maar niet meer toegepast aan de wijziging in de plaatsing”

3.

Uw diensten bleven vervolgens nog stilzitten, tot zij door de schuldbemiddelaar van pupil nota bene werden aangeschreven met de vraag om de verkeerde gang van zaken recht te trekken.

Vervolgens het bedrag van 6752,89 EUR, dat werd veroorzaakt door de eigen fout, integraal terugvordering is dan ook manifest onredelijk. Dit werd bevestigd Grondwettelijke rechtspraak²: Het hof argumenteert dat de kinderbijslag een aanzienlijk deel vertegenwoordigt van het maandelijkse budget van de gezinnen. Gedurende een volledig jaar een terugvordering toestaan van bedragen die als gevolg van een vergissing van de uitkerende instelling werden uitbetaald, dreigt volgens het hof dan ook onevenredige gevolgen te hebben voor uitkeringsgerechtigden die geen enkele fout of nalatigheid kan worden verweten.

4.

Dat pupil ter goeder trouw was en geen fout betrof, staat vast. Immers was pupil vooreerst zelf onbekwaam om de goederen te beheren, en ontving hij slechts leefgeld dat uitbetaald werd door de schuldbemiddelaar. De schuldbemiddelaar op zijn beurt had geen kennis van het vonnis van de jeugdrechtbank, daar deze niet zijn raadsman was in deze procedure. Tot slot kan ook de bewindvoerder geen kwader trouw verweten worden, daar deze louter is aangesteld over de goederen en niet de persoon, en aldus niet betrokken is in de procedure voor de jeugdrechtbank die het ouderlijk gezag t.a.v. de minderjarige als voorwerp heeft.

Bovendien geldt een vermoeden van goeder trouw in hoofde van de ontvanger.

Wanneer een sociaal verzekerde een betaling van de kinderbijslag ontvangt, zelfs wanneer die het dubbele bedraagt van de maandelijkse bijslag, is zijn eerste reactie niet dat hij veronderstelt dat deze betaling onverschuldigd is door een fout van het fonds. Hij denkt integendeel dat de storting afkomstig is van professionelen en bijgevolg correct is.

Arbh. Brussel (8e k.) nr. 40.587, 23 juni 2005

Aldus schendt de houding van uw diensten het redelijkheidsbeginsel en de zorgvuldigheidsplicht.

C SCHENDING VAN ART. 17 VAN HET HANDVEST VAN DE SOCIAAL VERZEKERDE

1.

Art. 17, eerste en tweede lid van het sociaal handvest stelt:

Wanneer vastgesteld wordt dat de beslissing aangetast is door een juridische of materiële vergissing, neemt de instelling van sociale zekerheid op eigen initiatief een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de datum waarop de verbeterde beslissing had moeten ingaan, onverminderd de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake verjaring.

Onverminderd de toepassing van artikel 18, heeft de nieuwe beslissing, indien de vergissing aan de instelling van sociale zekerheid te wijten is, uitwerking op de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan, als het recht op de prestatie kleiner is dan het aanvankelijk toegekende recht.

Dit houdt in dat een instelling van sociale zekerheid zich niet op haar eigen nalaten kan beroepen om een door haar verkeerdelijk gecreëerde situatie te gaan herstellen, in casu het terugvorderen van onverschuldigd uitgekeerd onderhoudsgeld.

Deze wetgeving vindt tevens bijklink in de rechtspraak en werd herhaald door het Grondwettelijk Hof:

Art. 120bis van de Gezinsbijslagenwet Werknemers, gecoördineerd op 19 december 1939, zoals het is vervangen bij art. 35 van de programmawet van 20 juli 2006, schendt art. 10 en 11 van de Grondwet, **in zoverre het de kinderbijslaginstellingen toestaat de kinderbijslag gedurende drie jaar terug te vorderen die, door een aan de instellingen toe te schrijven**

² "GwH, 10 januari 2010"

vergissing, ten onrechte aan hun aangeslotenen is uitbetaald, voor zover de per vergissing gecrediteerde persoon niet wist of niet moest weten dat hij geen recht had of niet langer recht had op de uitgekeerde bijslag, geheel of gedeeltelijk.

Overeenkomstig art. 17 van het Handvest van de sociaal verzekerde van 11 april 1995 **moet degene die ten onrechte betaalde uitkeringen heeft geïnd niets terugbetalen**, behalve wanneer de sociaal verzekerde wist of moest weten dat hij geen recht had of meer had op het gehele bedrag van de prestatie

Art. 120bis van de Gezinsbijslagenwet Werknemers, gecoördineerd op 19 december 1939, zoals het is vervangen bij art. 35 van de programmawet van 20 juli 2006, **schendt art. 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre het de kinderbijslaginstellingen toestaat de kinderbijslag gedurende drie jaar terug te vorderen die, door een aan de instellingen toe te schrijven vergissing, ten onrechte aan hun aangeslotenen is uitbetaald, voor zover de per vergissing gecrediteerde persoon niet wist of niet moest weten dat hij geen recht had of niet langer recht had op de uitgekeerde bijslag, geheel of gedeeltelijk.**

Dit werd bijkomend bevestigd door het Hof van Cassatie

De nieuwe beslissing die de socialezekerheidsinstelling neemt omdat de vorige is aangetast door een juridische of materiële vergissing die aan haar te wijten is, heeft krachtens het Handvest van de Sociaal Verzekerde uitwerking op de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan, als het recht op de prestatie kleiner is dan het aanvankelijk toegekende recht. Artikel 18 van het Handvest inzake de termijn waarbinnen de socialezekerheidsinstelling haar beslissing kan intrekken, doet daaraan niet af (Cass., 6 mei 2002).

De houding van schendt bijgevolg het Handvest van de sociaal verzekerde, evenals Grondwettelijke rechtspraak.

D HET BERICHT VAN TERUGVORDERING WERD NIET AAN DE BEWINDVOERDER BETEKEND

1.

Pupil werd dd. 25/11/2019 onbekwaam verklaard m.b.t. de goederen bij beschikking van het Vrederecht kanton Gelet op het feit dat deze onbekwaamheid werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad, is deze tegenstelbaar aan iedereen

De stelling van uw diensten, waarbij zij stellen dat: "wij zijn niet verplicht opzoeken te doen in het Belgisch Staatsblad indien wij geen melding krijgen van een wijziging in een dossier." is dan ook manifest incorrect en schendt de essentie van de bewindvoering.

De essentie van ons Belgisch rechtssysteem is dat iedereen behoort de publicaties in het Belgisch Staatsblad te kennen. De publicatie gebeurt immers met reden. Dat uw diensten hiernaar niet handelen, kan niet de heer verweten worden. Bovendien wordt een dienst als wel degelijk geacht de publicaties te kennen. Anders redeneren is louter pogen de eigen verantwoordelijkheden aan de kant te schuiven.

2.

Gelet op het feit dat uw schrijven weldegelijk handelt over de goederen van de beschermde persoon, diende dit dan ook aan de bewindvoerder te worden betekend.

Art. 83 Decreet Groeipakket

De uitbetalingsactoren zijn ertoe gehouden de begunstigden, uiterlijk op het moment van de uitvoering, op de hoogte te brengen van iedere individuele beslissing die hen in hun rechten raakt.

De Vlaamse Regering kan de gevallen bepalen waarin, in afwijking van het eerste lid, de kennisgeving niet of pas achteraf hoeft plaats te vinden.

Art. 499/12 BW

*Betekeningen en kennisgevingen aan personen aan wie een bewindvoerder is toegevoegd, worden gedaan aan deze personen zelf **en aan de woonplaats of verblijfplaats van de bewindvoerder, voor zover de betekening of de kennisgeving verband houdt met de opdracht van de bewindvoerder.***

Bij gebrek aan een correcte kennisgeving is de beslissing dan ook bijkomend nietig.

E GEVOLG VAN DE SCHENDINGEN

1.

Gelet op de schendingen voorhanden kan dan ook de terugvordering in hoofde van uw diensten niet aanvaard worden.

Art. 92 Decreet Groeipakket

§ 1

Als de uitbetalingsactor vaststelt dat een beslissing over toelagen in het kader van het gezinsbeleid aangetast is door een juridische of materiële fout, trekt hij die beslissing in en neemt hij op eigen initiatief een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de datum waarop de ingetrokken beslissing is ingegaan of had moeten ingaan, met behoud van de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk 2 van deze titel.

Als het gaat om een fout van de uitbetalingsactor, waarvan de begunstigde zich normaal geen rekenschap kan geven, en het bedrag van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid kleiner is dan het bedrag dat aanvankelijk was toegekend, neemt de uitbetalingsactor een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan.

Art. 103 Decreet Groeipakket

§ 2

De uitbetalingsactor kan binnen de voorwaarden, bepaald door de Vlaamse Regering, afzien van de terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag:

1° in bijzondere, gemotiveerde gevallen of in bepaalde categorieën van gevallen, op voorwaarde dat de schuldenaar te goeder trouw is;

Aldus dient de onverschuldigde betaling die aan pupil toekwam niet teruggevorderd te worden, doch dient hiervan te worden afgezien. Immers werd deze veroorzaakt door nalatigheid in hoofde van en was pupil ter goeder trouw. Hij meldde immers zelf dat hij gelden ontving die niet correct waren, wat de ogen opende van

Er kan dan ook geen terugvordering in hoofde van dhr. gebeuren.

Dank dan ook uw beslissen te heroverwegen gelet op het voormelde.”

Ter zitting wijst meester op de zeer precare situatie van zijn pupil die ondanks zijn zwakbegaafdheid alleen moet instaan voor de opvoeding van zijn kinderen. Hij licht ook toe dat niet de nodige informatie naar hem toe is gekomen ten gevolge van de overruling door de schuldbemiddelaar en de jeugdrechter. Daarbij geeft hij toelichting over de concrete uitvoering van zijn bewindvoerderschap, met melding van de complexiteit van de betrokkenheid van de verschillende actoren waardoor de doorstroming van informatie niet optimaal kon verlopen.

4. Standpunt van verwerende partij:

- **De verwerende partij heeft bij betwiste beslissing d.d. 6 december 2021 het volgende aan de heer meegedeeld:**

*“Wij hebben je recht op het Groeipakket opnieuw onderzocht voor de periode van **01/04/2020 tot 30/11/2021**.*

*Wij hebben vastgesteld dat je een bedrag van **€ 6.752,89** kreeg waar je geen recht op had.*

Op basis van het vonnis van de jeugdrechter van 2019, moet het 1/3de deel van het Groeipakket van en uitbetaald worden op hun spaarrekeningen. Sinds 01/04/2020 werd dit niet correct toegepast in het dossier van en en werd het 1/3de deel van beide kinderen en de schooltoeslagen toegekend aan Meneer

Wij hebben het volledige dossier herzien sinds 01/04/2020 waardoor een schuld ontstaat van 6.572,89€ ten onrechte toegekend Groeipakket en schooltoeslag voor en voor de periode van 01/04/2020 – 30/11/2021 (art. 68, § 1 Groeipakketdecreet).

In de bijlage zie je hoe het onterecht betaalde bedrag berekend werd (de bedragen kunnen in meerdere keren uitbetaald zijn).

De verjaringstermijn bedraagt drie jaar (art. 97 Groeipakketdecreet).

Rekening houdend met die verjaringstermijn is geen enkele betaling verjaard.

*We moeten het totale onverschuldigde terugvorderen, namelijk **€6.752,89** (art 92 Groeipakketdecreet).*

(...)”

- **Bij e-mail d.d. 22 maart 2022 heeft verwerende partij aan de Geschillencommissie haar standpunt weergegeven als volgt:**

“Meneer was de bijslagtrekkende voor zijn kinderen en tot maart 2020. Ten gevolge van een (nieuwe) plaatsing van de kinderen vond voor diezelfde kinderen een overschakeling plaats naar een begunstigenkern vanaf april 2020. In deze begunstigenkern werden zowel meneer als de moeder als begunstigen opgenomen. Ten gevolge van een echtscheidingsvonnis uit 2017 werd binnen deze kern echter verder uitbetaald aan meneer Vanaf 23 november 2017 werd meneer toegelaten tot de collectieve schuldenregeling. Daartoe werd door het OCMW mevrouw aangesteld tot schuldbemiddelaar. Dit werd ons destijds

ook meegedeeld en hiervoor werd het nodige gedaan in het dossier. Eind 2019 bleek bovendien de nood om daarnaast ook nog een voorlopig bewindvoerder aan te stellen. Dat werd meneer die in dit dossier ook optreedt als raadsman voor de heer Het vonnis van deze aanstelling, of zelfs het loutere feit dat meneer onder bewindvoering werd gesteld, werd ons nooit meegedeeld. Pas in januari 2022 mochten wij, ongetwijfeld ten gevolge van de ontwikkelingen in deze zaak, vernemen dat hier sprake was van bewindvoering.

..... (01/2017 – 03/2020) en (03/2017 – 03/2020) werden een eerste keer door Opgroeien geplaatst in In april 2019 mochten we hiervoor nog een D227 ontvangen waaruit bleek dat het 1/3de op het spaarboekje van de kinderen betaald moest worden. Bijgevolg zouden de betalingen vanaf mei 2019 op deze manier moeten verlopen zijn. Blijkbaar is de D227 in dit verhaal niet naar behoren verwerkt waardoor verder aan meneer werd betaald terwijl op zijn minst vanaf mei 2019 op het spaarboekje van de kinderen zelf betaald moest worden. Dit had ook gevolgen voor een volgende plaatsing. Immers, vanaf maart 2019 werden beide kinderen door VAPH geplaatst in Dit werd ons meegedeeld op 8 april 2020 en hierbij werd de vorige betaalmodaliteit doorgetrokken naar deze plaatsing. In principe zou dit betekenen dat we ook hier het 1/3de op het spaarboekje van de kinderen moesten betalen. Dat is ook wat blijkt uit het vonnis van de jeugdrechtbank. Het vonnis waarvan sprake werd ons echter maar overgemaakt op 1 december 2021 en dan nog door de schuldbemiddelaar van meneer met de vraag om niet meer aan meneer te betalen maar om het vonnis toe te passen. Na de plaatsing door VAPH werd aan meneer per brief dd. 15 april 2020 (zie bijlage) meegedeeld dat zijn kinderen geplaatst waren en hij het 1/3de van het Groeipakket zou ontvangen. In principe had meneer hier op moeten reageren met de inhoud van het vonnis, dat hem nochtans betekend was. Meester haalt in zijn verzoekschrift aan dat hem geen kwader trouw (of zeg maar het gebrek aan goeder trouw) kan verweten worden bij de uitoefening van zijn taken omdat de ontwikkelingen omtrent meneer minderjarige kinderen (dit vonnis in het bijzonder) niet tot zijn bevoegdheden zou behoren. Hij verwijst hiervoor naar het feit dat meneer, zoals ook blijkt uit de aanstelling van meester als voorlopig bewindvoerder, zelf blijft instaan voor de uitoefening van het ouderlijk gezag over zijn kinderen. Als ik die redenering zou volgen, dan moet ik besluiten dat meneer op basis van ons schrijven van 15 april 2020 en het feit dat het vonnis in kwestie hem betekend werd wist of moest weten dat hier verkeerd betaald werd. Daar doet een eerdere fout van geen afbreuk aan (art. 92 § 1, tweede lid Groeipakketdecreet van 2018). Een andere redenering zou kunnen zijn dat aangezien hier een impact is op de inkomsten van meneer, die vallen volgens mij toch onder het beheer van zijn goederen, meester wel een rol kon en moest spelen maar dit om onbegrijpelijke redenen naliet. Samengevat: ofwel kijken we hiervoor naar meneer omdat hij door de rechter wel degelijk in staat werd geacht om dit te verwerken ofwel kijken we naar de voorlopig bewindvoerder (en mogelijk liep het hier spaak?).

Wat betreft de nietigheid van de terugvordering zelf omdat deze niet ter kennis werd gebracht aan meester in zijn hoedanigheid van bewindvoerder: afhankelijk van de gegrondheid van meneer grief en de daarbij horende beslissing van de Geschillencommissie kan desgevallend deze opnieuw betekenen aan zowel meneer als meester om alle twijfel hieromtrent weg te nemen.”

5. Beoordeling in rechte:

Verzoeker tekent als bewindvoerder van de heer beroep aan tegen en met het oog op de vernietiging van de terugvorderingsbeslissing van verwerende partij d.d. 6 december 2021

waarbij het 1/3^e van het Groeipakket voor de kinderen en voor de periode van 1 april 2020 tot en met 30 november 2021, ten bedrage van in totaal € 6.752,89, werd teruggevorderd.

Verzoeker stelt dat verwerende partij het redelijkheidsbeginsel en de zorgvuldigheidsplicht heeft geschonden, de bepalingen van artikel 17 van het Handvest van de Sociaal Verzekerde en artikel 92, § 1 Groeipakketdecreet dienen te worden toegepast zodat er derhalve geen terugvordering mag plaatsvinden en dat voormelde terugvorderingsbeslissing d.d. 6 december 2021 als nietig dient te worden beschouwd gezien deze niet correct werd betekend daar de beslissing enkel werd gericht aan de heer en niet aan verzoeker in zijn hoedanigheid van bewindvoerder. Verzoeker verwijst eveneens naar de bepalingen van artikel 103, § 2 Groeipakketdecreet op basis waarvan onder bepaalde voorwaarden van terugvordering kan worden afgezien.

5.1. Kennisgeving door verwerende partij van de betwiste beslissing d.d. 6 december 2021

Verzoeker werd bij beschikking van 25 november 2019 door de Vrederechter van het kanton aangesteld als bewindvoerder over de persoon en de goederen van de heer waarbij aan deze laatste volgende gerechtelijke bescherming werd verleend:

“1. Omvang en inhoud van de beschermingsmaatregel

1. MET BETREKKING TOT DE HANDELINGEN IN VERBAND MET DE PERSOON (art. 492/1, § 1 Burgerlijk Wetboek)

De vrederechter verklaart dat de te beschermen persoon, rekening houdend met de persoonlijke omstandigheden en gezondheidstoestand

Gerechtelijke bescherming behoeft zoals hierna omschreven.

*De vermelde persoon is **volledig onbekwaam** voor het verrichten van al de hiernavolgende handelingen en behoeft daarvoor **VERTEGENWOORDIGING** in zoverre de wet deze handeling vatbaar stelt voor vertegenwoordiging door de bewindvoerder (zie hierna).*

Deze handelingen zijn:

- *De keuze van verblijfplaats;*
- *Het geven van toestemming tot huwen bedoeld in de artikelen 75 en 146 Burgerlijk Wetboek;*
- *Het instellen van en zich verweren tegen een vordering tot nietigverklaring van het huwelijk, bedoeld in de artikelen 180, 184 en 192 Burgerlijk Wetboek;*
- *Het instellen van en zich verweren tegen een vordering tot echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting van het huwelijk, bedoeld in artikel 229 Burgerlijk Wetboek;*
- *Het indienen van een verzoek tot echtscheiding door onderlinge toestemming bedoeld in artikel 230 Burgerlijk Wetboek;*
- *Het instellen van en zich verweren tegen een vordering tot scheiding van tafel en bed bedoeld in artikel 311bis Burgerlijk Wetboek;*
- *Het erkennen van een kind overeenkomstig artikel 328 Burgerlijk Wetboek;*

- *Het afleggen van een verklaring van wettelijke samenwoning bedoeld in artikel 1476, § 1 Burgerlijk Wetboek, alsook de beëindiging van de wettelijke samenwoning, bedoeld in artikel 1476, § 2 Burgerlijk Wetboek;*
- *Het vaststellen van de echtelijke verblijfplaats, bedoeld in artikel 214, 2de lid Burgerlijk Wetboek en de toestemming om over de gezinswoning te beschikken, bedoeld in artikel 220, § 1 Burgerlijk Wetboek;*
- *De toestemming tot de erkenning bedoeld in artikel 329bis, § 2 Burgerlijk Wetboek;*
- *Het verzet tegen een rechtsvordering tot onderzoek naar het moederschap of het vaderschap, bedoeld in artikel 332quinquies, § 2 Burgerlijk Wetboek;*
- *Het verlenen van de toestemming tot zijn/haar adoptie, bedoeld in artikel 348-1 Burgerlijk Wetboek en het verlenen van een toestemming tot adoptie zoals bedoeld in titel VIII van Boek 1 (Personen) Burgerlijk Wetboek;*

De vrederechter heeft handeling per handeling afgewogen alvorens tot de onbekwaamheid te beslissen.

De vertegenwoordiging is niet mogelijk voor volgende hoogstpersoonlijke handelingen (voor zover de beschermde persoon daarvoor handelingsonbekwaam werd verklaard), onder voorbehoud van de wettelijk voorziene remedies of soms de mogelijkheid voor de beschermde persoon om zelf een machtiging te vragen:

- *Het geven van de toestemming tot huwen, bedoeld in de artikelen 75 en 146 Burgerlijk Wetboek;*
- *Het instellen van een vordering tot nietigverklaring van een huwelijk, bedoeld in de artikelen 180, 184 en 192 Burgerlijk Wetboek;*
- *Het vaststellen van de echtelijke verblijfplaats, bedoeld in artikel 214, 2^e lid Burgerlijk Wetboek;*
- *De toestemming om over de gezinswoning te beschikken, bedoeld in artikel 220, § 1 Burgerlijk Wetboek;*
- *Het instellen van een vordering tot echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting van het huwelijk, bedoeld in artikel 229 Burgerlijk Wetboek;*
- *Het instellen van een vordering tot scheiding van tafel en bed, bedoeld in artikel 311bis Burgerlijk Wetboek;*
- *Het indienen van een verzoek tot echtscheiding door onderlinge toestemming, bedoeld in artikel 230 Burgerlijk Wetboek;*
- *De erkenning van een kind, bedoeld in artikel 328 Burgerlijk Wetboek;*
- *De toestemming tot de erkenning, bedoeld in artikel 329bis, § 2 Burgerlijk Wetboek;*
- *Het verzet tegen een rechtsvordering tot onderzoek naar het moederschap of het vaderschap, bedoeld in artikel 332quinquies, § 2 Burgerlijk Wetboek;*
- *Het verlenen van de toestemming tot adoptie, bedoeld in artikel 348-1 Burgerlijk Wetboek;*
- *De uitoefening van het ouderlijk gezag over het minderjarig kind van de beschermde persoon, met uitzondering van de uitoefening van het wettelijk bewind over de goederen van de minderjarige bedoeld in boek I, titel IX Burgerlijk Wetboek, alsook van de ouderlijke prerogatieven met betrekking tot de staat van de persoon van dit minderjarig kind;*
- *Het afleggen van een verklaring tot wettelijke samenwoning, bedoeld in artikel 1476, § 1 Burgerlijk Wetboek, alsook de beëindiging van de wettelijke samenwoning, bedoeld in art. 1476, § 2 Burgerlijk Wetboek;*
- *Het verlenen van toestemming tot sterilisatie;*

- *Het verlenen van de toestemming tot een handeling van medisch begeleide voortplanting zoals bedoeld in de wet van 6 juli 2007 betreffende de medisch begeleide voortplanting en de bestemming van de overtallige embryo's en de gameten;*
- *De in artikel 135/1 Burgerlijk Wetboek bedoelde aangifte van de overtuiging dat het geslacht vermeld in de akte van geboorte niet overeenstemt met de innerlijk beleefde genderidentiteit;*
- *Het verzoek tot euthanasie bedoeld in artikel 3 en 4 van de wet van 28 mei 2022 betreffende de euthanasie;*
- *Het verzoek tot uitvoering van een zwangerschapsafbreking bedoeld in artikel 2 van de wet van 15 oktober 2018 betreffende de vrijwillige zwangerschapsafbreking, tot opheffing van de artikel 350 en 351 Strafwetboek, tot wijziging van de artikelen 352 en 383 van hetzelfde Wetboek en tot wijziging van diverse wetsbepalingen;*
- *Het verlenen van de toestemming tot het stellen van handelingen die de fysieke integriteit of de intieme levenssfeer van de beschermde persoon raken, onverminderd de afwijkende bepalingen opgenomen in bijzondere wetten;*
- *Het verlenen van toestemming voor het gebruik van gameten of embryo's in vitro voor onderzoeksdoeleinden bedoeld in artikel 8 van de wet van 11 mei 2003 betreffende het onderzoek op embryo's in vitro;*
- *De uitoefening van het recht op weigering om een autopsie uit te voeren op zijn kind van minder dan 18 maanden bedoeld in artikel 3 van de wet van 26 maart 2003 houdende regeling van de autopsie na het onverwachte en medisch onverklaarde overlijden van een kind van minder dan 18 maanden;*
- *Het verlenen van de toestemming tot afneming van bloed en bloedderivaten zoals bedoeld in artikel 5 van de wet van 5 juli 1994 betreffende bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong;*
- *De uitoefening van de politieke rechten bedoeld in artikel 8, tweede lid van de Grondwet;*
- *Het verlenen van de toestemming tot het wegnemen van organen bedoeld in artikel 5 of 10 van de wet van 13 juni 1986 betreffende het wegnemen en transplanteren van organen.*

Wat de patiëntenrechten betreft verduidelijkt de vrederechter dat de behandelend arts in elk concreet geval zal oordelen of de beschermde persoon in staat is de eigen patiëntenrechten uit te oefenen. Indien de behandelend arts van oordeel is dat dit niet het geval is zal de bewindvoerder over de persoon de beschermde persoon voor het uitoefenen van de patiëntenrechten vertegenwoordigen voor zover de beschermde persoon bij toepassing van art. 14, § 1 van de Wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënten geen andere persoon heeft aangewezen om op te treden of deze aangewezen persoon niet optreedt.

2. MET BETREKKING TOT DE HANDELINGEN IN VERBAND MET DE GOEDEREN (art. 492/1, § 2 Burgerlijk Wetboek)

De vrederechter verklaart de te beschermen persoon, rekening houdend met de persoonlijke omstandigheden en gezondheidstoestand

Gerechtigde bescherming behoeft zoals hierna omschreven.

*De vermelde persoon is **volledig onbekwaam** voor het verrichten van al de hiernavolgende handelingen en behoeft daarvoor **VERTEGENWOORDIGING** in zoverre de wet deze handeling vatbaar stelt voor vertegenwoordiging door de bewindvoerder (zie hierna).*

Deze handelingen zijn:

- *Het vervreemden van roerende en onroerende goederen;*
- *Het aangaan of toestaan van een lening;*
- *Het in pand geven of hypothekeken van goederen alsook het geven van de toestemming tot doorhaling van een hypothecaire inschrijving, met of zonder kwijting, en van de overschrijving van een bevel tot uitvoerend beslag zonder betaling met inbegrip van het toestaan van eender welk zakelijk recht op deze goederen;*
- *Het afsluiten van een pachtcontract, een handelshuurovereenkomst of een gewone huurovereenkomst ongeacht de duur alsook het hernieuwen van een handelsovereenkomst en de vernieuwing van een pachtovereenkomst;*
- *Het aanvaarden of verwerpen van een nalatenschap, een algemeen legaat of een legaat onder algemene titel;*
- *Het aanvaarden van een schenking of een legaat onder bijzondere titel;*
- *Het optreden in rechte als eiser en verweerder;*
- *Het afsluiten van een overeenkomst van onverdeeldheid;*
- *Het aankopen van een onroerend goed;*
- *Het aangaan van een dading of het afsluiten van een arbitrageovereenkomst;*
- *Het voortzetten van een handelszaak;*
- *Het berusten in een vordering betreffende onroerende rechten;*
- *Het schenken onder levenden;*
- *Het aangaan of wijzigen van een huwelijkscontract;*
- *Het afsluiten of wijzigen van een overeenkomst van wettelijke samenwoning;*
- *Het maken of herroepen van een uiterste wilsbeschikking;*
- *Het stellen van handelingen met betrekking tot het dagelijkse beheer met inbegrip van het aangaan van elke verbintenis die financiële gevolgen heeft, behoudens de kleine dagdagelijkse aankopen die normalerwijze met het door de bewindvoerder ter beschikking gestelde leef- of zakgeld kunnen betaald worden;*
- *De uitoefening van het wettelijk bewind over de goederen van de minderjarige bedoeld in boek I, titel IX van het Burgerlijk Wetboek;*
- *Het aangaan van een door de wet toegelaten erfovereenkomst;*
- *De uitoefening van rechten en plichten in fiscale en sociale zaken;*
- *Het aangaan van periodieke schulden.*

De vrederechter heeft handeling per handeling afgewogen alvorens tot de onbekwaamheid te beslissen.

De vertegenwoordiging is niet mogelijk voor de volgende hoogstpersoonlijke handelingen, onder voorbehoud van de wettelijk voorzien remedies of soms de mogelijkheid voor de beschermde persoon om zelf een machtiging te vragen:

- *Het schenken onder levenden, met uitzondering van de gebruikelijke geschenken in verhouding tot het vermogen van de beschermde persoon en van het bepaalde in artikel 499/7, § 4 Burgerlijk Wetboek;*
- *Het maken of herroepen van een uiterste wilsbeschikking;*
- *Het aangaan van een door de wet toegelaten erfovereenkomst, in de hoedanigheid van vermoedelijk erfgenaam wanneer de erfovereenkomst, in hoofde van de beschermde persoon, de verzaking aan rechten in een niet opengevallen nalatenschap tot gevolg heeft.”*

In de bijlage 1 bij de aangepaste versie d.d. 26 oktober 2021 van de Toelichtingsnota nr. 19 van 18 mei 2011 van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket betreffende de "Vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid en de Vlabel-procedure" worden in het kader van de terugvorderingsprocedure volgende administratieve richtlijnen gegeven wanneer de ontvanger onder bescherming is/wordt geplaatst:

"1.7. Ontvanger wordt onder bescherming geplaatst

Indien de uitbetalingsactor, vooraleer het dossier aan Vlabel wordt overgedragen, vaststelt dat de ontvanger onder bescherming³ werd geplaatst, dan is de uitbetaler verantwoordelijk voor de rechtsgeldige verzending van de diverse documenten. De uitbetalingsactor brengt Vlabel op de hoogte dat de ontvanger onder bescherming werd geplaatst en dat de invordering lastens de ontvanger moet gebeuren. Er wordt ook bijkomende informatie over de beschermingsmaatregel doorgegeven (bv. uittreksel uit het Belgisch Staatsblad dat aangeeft welke beschermingsmaatregel er van toepassing is)."

Gelet op het feit dat verzoeker bij vonnis van 25 november 2019 als bewindvoerder over de persoon en de goederen van de heer werd aangesteld, waarbij bovendien expliciet werd gesteld dat deze laatste volledig onbekwaam werd verklaard voor het uitoefenen van zijn rechten en plichten in sociale zaken en om in rechte op te treden als eiser of verweerder, bestaat er geen twijfel over dat verzoeker in kennis dient te worden gesteld van elke beslissing van verwerende partij die de heer in zijn rechten raakt.

Uit de stukken van het dossier blijkt evenwel dat verwerende partij op het ogenblik van de betwiste beslissing d.d. 6 december 2021 nog niet in kennis werd gesteld van het feit dat verzoeker als bewindvoerder werd aangeduid. De Geschillencommissie meent dat verzoeker dienaangaande evenwel terecht stelt dat officiële instellingen dienen geacht te worden in kennis te zijn gesteld van de aanstelling van een bewindvoerder vanaf het ogenblik van de publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad (cf. artikel 488bis, § 1 Burgerlijk Wetboek). Uit nazicht blijkt dat het bericht over de aanstelling van een bewindvoerder voor de heer in het Belgisch Staatsblad werd gepubliceerd op 28 november 2019.

Uit het feit dat voorliggend verzoek tijdig bij de Geschillencommissie werd ingediend, blijkt verder dat verzoeker de facto effectief tijdig kennis heeft kunnen nemen van de terugvorderingsbeslissing van verwerende partij d.d. 6 december 2021 zodat de rechten van de heer niet werden geschaad en de Geschillencommissie derhalve ten gronde kan oordelen omtrent de opportuniteit van de terugvordering zonder dat een gecorrigeerde betekening van de terugvordering door verwerende partij dient te worden afgewacht.

³ "In het geval een ontvanger niet meer in staat is om zelf beslissingen te nemen of zijn goederen te beheren, heeft die recht op buitengerechtigde of gerechtelijke bescherming. Deze beschermingsmaatregelen gelden enkel voor meerderjarigen die: wegens hun gezondheidstoestand, geheel of gedeeltelijk, tijdelijk of definitief, niet in staat zijn om zelf hun persoonlijke rechten te behartigen of hun goederen te beheren. Het gaat onder andere om comapatiënten, dementerenden, personen met een verstandelijke beperking of psychiatrische patiënten. hun inkomsten verspillen aan nutteloze uitgaven (bijvoorbeeld door een geestesstoornis).

5.2. Opportuniteit van de terugvordering van het onverschuldigde bedrag aan uitbetaald Groeipakket

5.2.1. Algemene principes

- Artikel 1376 BW en artikel 103, §1, eerste lid, Groeipakketdecreet:

Conform de bepalingen van artikel 1376 BW is diegene die per vergissing of met zijn weten iets ontvangen heeft dat hem niet verschuldigd was, verplicht het terug te geven aan diegene van wie hij het onverschuldigde heeft ontvangen.

In dezelfde zin bepaalt artikel 103, §1, eerste lid Groeipakketdecreet:

“Onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden teruggevorderd, behalve in de gevallen waarin een dergelijke terugvordering wordt uitgesloten door dit decreet, door inhoudingen, verricht door de uitbetalingsactor, overeenkomstig het bepaalde in artikel 1410, §4, van het Gerechtelijk Wetboek, op nog te betalen toelagen in het kader van het gezinsbeleid.”

- Fout van de uitbetalingsactor: artikel 92, §1, 1° en 2° lid Groeipakketdecreet:

De bepalingen van artikel 92, § 1, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet vormen een uitzondering op dit algemene principe van de terugvordering van onverschuldigd betaalde toelagen in de mate dat wordt gesteld dat:

“Als de uitbetalingsactor vaststelt dat een beslissing over toelagen in het kader van het gezinsbeleid aangetast is door een juridische of materiële fout, trekt hij die beslissing in en neemt hij op eigen initiatief een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de datum waarop de ingetrokken beslissing is ingegaan of had moeten ingaan, met behoud van de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk 2 van deze titel.

Als het gaat om een fout van de uitbetalingsactor, waarvan de begunstigde zich normaal geen rekenschap kan geven, en het bedrag van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid kleiner is dan het bedrag dat aanvankelijk was toegekend, neemt de uitbetalingsactor een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan.”

De Memorie van toelichting betreffende het Groeipakketdecreet bevat hierover de volgende toelichting:

“Dit artikel regelt de situatie waarin een beslissing van een uitbetalingsactor aangetast is door een juridische of materiële fout.

De uitbetalingsactor die een juridische of materiële fout vaststelt, trekt de oorspronkelijke beslissing in en neemt een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op datum van de oorspronkelijke beslissing. Van bovenstaand principe wordt afgeweken wanneer de fout te wijten is aan de uitbetalingsactor en het bedrag waarop de begunstigde recht heeft op grond van de nieuwe beslissing kleiner is dan wat aanvankelijk was toegekend. In dat geval heeft de nieuwe beslissing enkel uitwerking voor de toekomst. De ratio legis is duidelijk dat de begunstigde niet de gevolgen moet dragen van een fout van de uitbetalingsactor. Het moet echter gaan om een fout die de begunstigde redelijkerwijze niet kon opmerken.

Indien een begunstigde bijvoorbeeld een bedrag ontvangt waarvan hij redelijkerwijze moest beseffen dat hij daarop geen recht had, dan zal de nieuwe beslissing wel uitwerking hebben op datum van de oorspronkelijke beslissing en kan dus geen toepassing gemaakt worden van de uitzondering.”

- **Rechtspraak en administratieve praktijk:**

Voor het toepasselijke referentiekader inzake rechtspraak en administratieve praktijk verwijst de Geschillencommissie naar de eerdere beslissing nr. 2019/017 d.d. 22.11.2019 van de Geschillencommissie waarin verwezen werd naar de administratieve onderrichtingen in het kader van de Algemene Kinderbijslagwet die volgens het Agentschap Uitbetaling Groeipakket nog steeds instructief kunnen zijn.

Tot en met 31 december 2018 golden onder de toepassing van de federale Algemene Kinderbijslagwet gelijklopende bepalingen, terug te vinden in artikel 17 van het Handvest van de Sociaal Verzekerde (ingevoerd bij Wet van 11 april 1995 – stuk 10 – verder HSV genoemd) die stellen dat:

‘Wanneer vastgesteld wordt dat de beslissing aangetast is door een juridische of materiële vergissing, neemt de instelling van sociale zekerheid op eigen initiatief een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de datum waarop de verbeterde beslissing had moeten ingaan, onverminderd de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake verjaring.

Onverminderd de toepassing van artikel 18, heeft de nieuwe beslissing, indien de vergissing aan de instelling van sociale zekerheid te wijten is, uitwerking op de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan, als het recht op de prestatie kleiner is dan het aanvankelijk toegekende recht.

Het vorige lid is niet van toepassing indien de sociaal verzekerde weet of moest weten, in de zin van het koninklijk besluit van 31 mei 1933 betreffende de verklaringen af te leggen in verband met subsidies, vergoedingen en toelagen, dat hij geen recht heeft of meer heeft op het gehele bedrag van de prestatie.’

In dit kader kan wat betreft de voormelde bepalingen van artikel 17 HSV worden verwezen naar de reeds bestaande rechtspraak waar zich een duidelijke tendens voordeed om te concluderen dat de sociaal verzekerde gelet op de complexiteit van de regelgeving niet kan geacht worden te weten of te moeten weten dat hij/zij al dan niet recht had op het onverschuldigde bedrag wanneer hij/zij te goeder trouw was en dat hij/zij erop mag vertrouwen dat de sociale zekerheidsinstelling de juiste beslissing neemt en correct uitbetaalt.

Omgekeerd werd doorgaans geoordeeld dat er wél tot terugvordering kan worden overgegaan indien de sociaal verzekerde niet te goeder trouw was, waaromtrent de bewijslast bij de socialezekerheidsinstelling ligt (zie bvb. arrest van het Arbeidshof te Antwerpen van 15 maart 2013 A.R. 2012/AH/227; vonnis van de Arbeidsrechtbank van Nijvel, afdeling Waver van 28 juli 2015 A.R. 14/3052/A; vonnis van de Arbeidsrechtbank van Gent, afdeling Sint-Niklaas van 16 januari 2015 A.R. 14/1092/A en arrest van het Arbeidshof te Luik, afdeling Luik van 7 mei 2018 A.R. 2017/AL/122).

In de administratieve praktijk werd er door de kinderbijslagfondsen bij de toepassing van de bepalingen van artikel 17 HSV eveneens naar gestreefd om bij een fout van het kinderbijslagfonds enkel terug te vorderen indien het vermoeden van de goede trouw van de sociaal verzekerde kon worden weerlegd (zie de omzendbrief CO nr. 1402 van 26 februari 2015).

Betreffende de bepaling van de goede trouw kan worden verwezen naar de omzendbrief CO nr. 1360 van 20 juli 2006 (administratieve onderrichting FAMIFED), punt 2.2 waar wordt gesteld: *‘De wet wilde een sociaal verzekerde die te goeder trouw was, selectief beschermen tegen foutieve handelingen van de administratie. Deze voorwaarde van goede trouw is enkel vervuld wanneer de*

sociaal verzekerde niet kon twijfelen aan de gegrondheid van de beslissing tot uitbetaling die ten onrechte werd genomen ten opzichte van hem.

De wettekst die het feit van 'weten of moeten weten' voorziet, duidt aan dat men het standpunt moet innemen van een sociaal verzekerde die handelt met 'normale voorzichtigheid en toewijding', en niet dat van de concrete sociaal verzekerde die de onverschuldigde betaling ontving. Zo heeft het feit geen weerslag dat de concrete sociaal verzekerde het slachtoffer was van omstandigheden (ziekte, zwakzinnigheid, gebrekkige kennis van de taal,...) die op het moment van de betaling zijn begrip konden schaden.

De materie zal geval per geval moeten geëvalueerd worden.

Als algemene regel kan men stellen dat de bijslagtrekkende 'wist of moest weten' als hij:

- een/de onverschuldigde bijslag ontving wegens frauduleuze handelingen of valse of bewust onjuiste verklaringen afgelegd door hem;*
- voor de onverschuldigde betaling bijzondere of algemene informatie had (controleformulieren met precisies over een bepaalde situatie die de sociaal verzekerde kende) die de pertinentie weerlegt van de later ten onrechte genomen beslissing tot toekenning;*
- wegens de aard van de betaling zelf (o.a. dubbele betaling van een zelfde bedrag aan kinderbijslag voor eenzelfde periode; kennisgeving van de toekenning van een sociale toeslag terwijl de rechthebbende zich niet in een dergelijke situatie bevindt,...) onmogelijk niet op de hoogte kon zijn van het onverschuldigde karakter van de betaling.'*

5.2.2. Toepassing van de voormelde principes inzake terugvordering bij fout van de administratie in casu

Er dient te worden benadrukt dat voornoemde bepalingen van artikel 92, § 1, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet enkel van toepassing zijn indien er effectief een materiële fout of vergissing van de uitbetalingsactor blijkt die ten grondslag ligt aan de terugvordering. Vervolgens moet worden nagegaan of de betrokkene zich normaal geen rekenschap kan geven van die fout, om te bepalen of het onverschuldigde bedrag al dan niet kan worden teruggevorderd.

a) Mogelijke fout van verwerende partij

Verzoeker argumenteert in voorliggend verzoek d.d. 31 januari 2022 dat:

“2.

In casu kan moeilijk gesteld worden dat uw handelen de toets van de redelijkheid, noch de zorgvuldigheid doorstaat, temeer de situatie zoals deze zich op vandaag voordoet, werd veroorzaakt door nalatigheid van uw diensten. Immers waren uw diensten op de hoogte van het inhoud van het vonnis van de jeugdrechtsbank, wat door uw medewerkers werd bevestigd. :

“De beslissing 1/3de spaarrekening werd door ons ontvangen, maar niet meer toegepast aan de wijziging in de plaatsing”

3.

Uw diensten bleven vervolgens nog stilzitten, tot zij door de schuldbemiddelaar van pupil nota bene werden aangeschreven met de vraag om de verkeerde gang van zaken recht te trekken.

Vervolgens het bedrag van 6752,89 EUR, dat werd veroorzaakt door de eigen fout, integraal terugvordering is dan ook manifest onredelijk (...).”

Bij de betwiste beslissing d.d. 6 december 2021 heeft verwerende partij aan de heer meegedeeld dat:

“Op basis van het vonnis van de jeugdrechter van 2019, moet het 1/3de deel van het Groeipakket van en uitbetaald worden op hun spaarrekeningen. Sinds 01/04/2020 werd dit niet correct toegepast in het dossier van en en werd het 1/3de deel van beide kinderen en de schooltoeslagen toegekend aan Meneer”

Verwerende partij heeft dienaangaande bij haar standpunt bezorgd aan de Geschillencommissie per e-mail d.d. 22 maart 2022 verdere duiding gegeven:

*“..... (01/2017 – 03/2020) en (03/2017 – 03/2020) werden een eerste keer door Opgroeien geplaatst in In april 2019 mochten we hiervoor nog een D227 ontvangen waaruit bleek dat het 1/3de op het spaarboekje van de kinderen betaald moest worden. Bijgevolg zouden de betalingen vanaf mei 2019 op deze manier moeten verlopen zijn. **Blijkbaar is de D227 in dit verhaal niet naar behoren verwerkt waardoor verder aan meneer werd betaald terwijl op zijn minst vanaf mei 2019 op het spaarboekje van de kinderen zelf betaald moest worden.** Dit had ook gevolgen voor een volgende plaatsing. Immers, vanaf maart 2019 werden beide kinderen door VAPH geplaatst in Dit werd ons meegedeeld op 8 april 2020 en hierbij **werd de vorige betaalmodaliteit doorgetrokken naar deze plaatsing. In principe zou dit betekenen dat we ook hier het 1/3de op het spaarboekje van de kinderen moesten betalen.** Dat is ook wat blijkt uit het vonnis van de jeugdrechtbank. Het vonnis waarvan sprake werd ons echter maar overgemaakt op 1 december 2021 en dan nog door de schuldbemiddelaar van meneer met de vraag om niet meer aan meneer te betalen maar om het vonnis toe te passen.”*

Hoewel uit de stukken van het dossier blijkt dat verwerende partij slechts op 1 december 2021 via de schuldbemiddelaar in kennis werd gesteld van de beschikkingen van de Jeugdrechtbank d.d. 1 april 2019 waarbij werd beslist dat voor de kinderen, en 1/3^e van het Groeipakket op een spaarrekening diende te worden uitbetaald, erkent zij dat zij van deze modaliteit in kennis werd gesteld via het bericht D227 maar het 1/3^e desalniettemin toch aan de heer heeft uitbetaald.

De Geschillencommissie stelt vast dat er bijgevolg geen betwisting tussen beide partijen bestaat dat er een fout van verwerende partij ten grondslag ligt aan het ten onrechte aan de heer betaalde 1/3de van het Groeipakket voor de periode van 1 april 2020 tot en met 30 november 2021 en besluit dan ook dat de betwiste beslissing d.d. 6 december 2021 van verwerende partij is aangetast door een **fout** in de zin van de bepalingen van artikel 92, § 1, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet.

- b) Vraag of de begunstigde zich er rekenschap van had kunnen geven dat het Groeipakket ten onrechte werd ontvangen

Er dient in eerste instantie te worden vastgesteld dat de verwerende partij bij deze beslissingen de verjaringstermijn van 3 jaar heeft weerhouden en geen toepassing heeft gemaakt van de 5-jarige verjaringstermijn die conform de bepalingen van artikel 97, 2^e lid Groeipakketdecreet wordt

toegepast indien de onverschuldigde betaling het gevolg is van bedrog of bedrieglijke handelingen van de begunstigde.

Verzoeker verwijst onder meer naar de onbekwaamheid van de heer inzake het beheer van zijn goederen en naar het feit dat hij ingevolge de lopende collectieve schuldenregeling enkel een leefgeld ontvangt van de schuldbemiddelaar, die niet betrokken was in de procedure voor de jeugdrechtbank:

“4.

Dat pupil ter goeder trouw was en geen fout betrof, staat vast. Immers was pupil vooreerst zelf onbekwaam om de goederen te beheren, en ontving hij slechts leefgeld dat uitbetaald werd door de schuldbemiddelaar. De schuldbemiddelaar op zijn beurt had geen kennis van het vonnis van de jeugdrechtbank, daar deze niet zijn raadsman was in deze procedure. Tot slot kan ook de bewindvoerder geen kwader trouw verweten worden, daar deze louter is aangesteld over de goederen en niet de persoon, en aldus niet betrokken is in de procedure voor de jeugdrechtbank die het ouderlijk gezag t.a.v. de minderjarige als voorwerp heeft.

Bovendien geldt een vermoeden van goeder trouw in hoofde van de ontvanger.

Wanneer een sociaal verzekerde een betaling van de kinderbijslag ontvangt, zelfs wanneer die het dubbele bedraagt van de maandelijkse bijslag, is zijn eerste reactie niet dat hij veronderstelt dat deze betaling onverschuldigd is door een fout van het fonds. Hij denkt integendeel dat de storting afkomstig is van professionelen en bijgevolg correct is.

Arbh. Brussel (8e k.) nr. 40.587, 23 juni 2005”

Verwerende partij van haar kant meent dat de goede trouw niet kan worden weerhouden, noch in hoofde van de heer zelf, noch in hoofde van verzoeker:

“In principe had meneer hier op moeten reageren met de inhoud van het vonnis, dat hem nochtans betekend was. Meester haalt in zijn verzoekschrift aan dat hem geen kwader trouw (of zeg maar het gebrek aan goeder trouw) kan verweten worden bij de uitoefening van zijn taken omdat de ontwikkelingen omtrent meneer minderjarige kinderen (dit vonnis in het bijzonder) niet tot zijn bevoegdheden zou behoren. Hij verwijst hiervoor naar het feit dat meneer, zoals ook blijkt uit de aanstelling van meester als voorlopig bewindvoerder, zelf blijft instaan voor de uitoefening van het ouderlijk gezag over zijn kinderen. Als ik die redenering zou volgen, dan moet ik besluiten dat meneer op basis van ons schrijven van 15 april 2020 en het feit dat het vonnis in kwestie hem betekend werd wist of moest weten dat hier verkeerd betaald werd. Daar doet een eerdere fout van geen afbreuk aan (art. 92 § 1, tweede lid Groeipakketdecreet van 2018). Een andere redenering zou kunnen zijn dat aangezien hier een impact is op de inkomsten van meneer, die vallen volgens mij toch onder het beheer van zijn goederen, meester wel een rol kon en moest spelen maar dit om onbegrijpelijke redenen naliet. Samengevat: ofwel kijken we hiervoor naar meneer omdat hij door de rechter wel degelijk in staat werd geacht om dit te verwerken ofwel kijken we naar de voorlopig bewindvoerder (en mogelijk liep het hier spaak?).”

In casu was de heervoor de kwestieuze periode van 1 april 2020 tot en met 30 november 2021 ten onrechte de begunstigde van het 1/3de van het Groeipakket voor de kinderen en, zij het dat deze bedragen steeds aan de schuldbemiddelaar werden uitbetaald gelet op het feit dat de heer reeds bij beschikking van 23 november 2017 door

de Arbeidsrechtbank te tot de collectieve schuldenregeling werd toegelaten.

Bij beschikking van 25 november 2019 heeft de Vrederechter van het kanton beslist dat de heer rechtsbescherming behoeft en heeft daarbij verzoeker als bewindvoerder over de persoon en de goederen van de heer aangesteld. Daarbij werd de heer **volledig onbekwaam** verklaard onder meer voor de uitoefening van zijn sociale rechten en plichten.

De Geschillencommissie meent dan ook dat louter op basis van deze rechtsbescherming, het principe dat bij de beoordeling van de goede trouw het standpunt dient te worden ingenomen van *“een sociaal verzekerde die handelt met 'normale voorzichtigheid en toewijding”* (cf. supra), in casu niet van toepassing kan zijn. De heer kan dan ook niet worden geacht redelijkerwijs te moeten hebben kunnen weten dat hij ten onrechte het 1/3de van het Groeipakket voor en voor de kwestieuze periode heeft ontvangen, ongeacht het feit dat hij moet worden geacht als partij in kennis te zijn gesteld van de beschikkingen van de Jeugdrechtbank d.d. 1 april 2019 aangaande de bestemming van het 1/3^e van het Groeipakket en van de daaraan tegenstrijdige kennisgeving van verwerende partij (aan hemzelf gericht) d.d. 15 april 2020 waarbij werd meegedeeld dat het 1/3^e aan hemzelf betaald zou worden.

Zowel verzoeker als verwerende partij verwijzen in hun argumentatie over de goede trouw niet enkel naar de houding van de heer, maar eveneens naar de houding van verzoeker zelf; verzoeker verwijst daarenboven nog naar de houding van de schuldbemiddelaar.

Hoewel alle inkomende gelden aan de schuldbemiddelaar, mevrouw (OCMW), i.p.v. aan de heer of verzoeker dienen te worden betaald en de heer enkel een door de schuldbemiddelaar toegekend leefgeld effectief ontvangt, wordt in toepassing van de bepalingen van artikel 1675/17, § 3 Gerechtelijk Wetboek door de schuldbemiddelaar jaarlijks een verslag aan de rechtbank bezorgd waarvan de schuldenaar eveneens in kennis wordt gesteld.

Er dient derhalve redelijkerwijs te worden aangenomen dat verzoeker als bewindvoerder en derhalve vertegenwoordiger van de heer, op de hoogte kon zijn van de samenstelling van het door de schuldbemiddelaar toegekende leefgeld en de inkomende gelden van de heer

Verzoeker werd echter slechts op 25 november 2019 als bewindvoerder aangesteld, derhalve ruim na de beschikkingen van de Jeugdrechtbank aangaande de bestemming van het 1/3^e van het Groeipakket voor de kinderen van de heer d.d. 1 april 2019, zodat mag worden aangenomen dat hij niet rechtstreeks van deze beschikkingen in kennis werd gesteld. Er kan dienaangaande evenwel niet met zekerheid worden vastgesteld dat de heer deze beschikkingen aan verzoeker zou hebben bezorgd.

Verder dient te worden vastgesteld dat voormelde kennisgeving van verwerende partij d.d. 15 april 2020 uitsluitend aan de heer en niet aan verzoeker als bewindvoerder werd gericht, zodat aangaande deze kennisgeving eenzelfde conclusie zich opdringt.

De schuldbemiddelaar, mevrouw, van haar kant, heeft op 1 december 2021 zelf verwerende partij per e-mail gecontacteerd en deze gewezen op de beschikkingen van de Jeugdrechtbank d.d. 1 april 2019, waarvan kopie als bijlage werd gevoegd:

“Ik ben zo vrij op deze zaak terug te komen nu ik vaststel dat ik nog steeds kinderbijslag ontvang op de rekening schuldbemiddeling, niettegenstaande de bepalingen van de beslissing van de

Jeugdrechtbank van 01/04/2019, waarin wordt gesteld dat 1/3 van het KB naar de spaarrekening van de kinderen dient te gaan.

Kan u mij meedelen welke bedragen Dhr op dit moment dan nog ontvangt?

Maakte het agentschap jongerenwelzijn u dit vonnis over?

Bent u in het bezit van recentere vonnissen?"

Hoewel uit deze communicatie een vermoeden van de schuldbemiddelaar blijkt dat het 1/3^e van het Groeipakket ten onrechte nog aan de heer werd toegekend, heeft de schuldbemiddelaar desalniettemin enig voorbehoud gemaakt omtrent de samenstelling van de bedragen en van een eventuele haar onbekende evolutie aangaande de bestemming van het 1/3^e van het Groeipakket.

Bovendien mag ingevolge deze vragen van de schuldbemiddelaar ten aanzien van verwerende partij worden besloten dat de schuldbemiddelaar verwerende partij eveneens vóór 1 december 2021 zou hebben gecontacteerd mocht zij eerder een vermoeden over de ontvangen betalingen hebben gekoesterd. Uit geen enkel element blijkt dat de schuldbemiddelaar in kennis werd gesteld van de kennisgeving van verwerende partij d.d. 15 april 2020 waarbij aan de heer werd meegedeeld dat het 1/3^e van het Groeipakket verder op de rekening van de schuldbemiddeling zou worden uitbetaald.

Uit wat voorafgaat kan in elk geval niet worden aangenomen dat verzoeker en/of de schuldbemiddelaar bij de uitoefening van hun taken op enige wijze zouden kunnen hebben bijgedragen tot het ontstaan van de schuld van de heer De Geschillencommissie meent bovendien dat enige omzichtigheid is geboden bij het in acht nemen van de houding van de verzoeker (bewindvoerder) en van de schuldbemiddelaar bij de beoordeling van deze voorwaarde daar zij zelf niet als 'begunstigde' kunnen worden beschouwd als bedoeld bij de bepalingen van artikel 92, § 1, 2^e lid Groeipakketdecreet.

De Geschillencommissie besluit dan ook dat het voordeel van de bepalingen van artikel 92, § 1, 2^e lid Groeipakketdecreet toepassing kan vinden zodat de terugvorderingsbeslissing van verwerende partij d.d. 6 december 2021 dient te worden geannuleerd.

6. Beslissing:

Gelet op het Decreet van 27 juli 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BS 31 juli 2018), artikelen 104-114;

Gelet op het Besluit van 29 juni 2018 van de Vlaamse Regering betreffende de oprichting van een commissie van beroep tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan;

Na beraadslaging en om al de voormelde elementen, oordeelt de Geschillencommissie dat de vordering van de verzoeker ontvankelijk en **gegrond** is in de mate dat de betwiste beslissing van verwerende partij d.d. 6 december 2021 dient te worden geannuleerd daar het ten onrechte aan de heer toegekende Groeipakket voor de periode van 1 april 2020 tot en met 30

november 2021 ten bedrage van in totaal € 6.752,89 in toepassing van de bepalingen van artikel 92, § 1, 2^e lid Groeipakket niet van de heer kan worden teruggevorderd.

Aldus uitgesproken te Brussel op **3 juni 2022**;

De commissie was samengesteld uit:

De heer Herman Verlinden, voorzitter;

De heer Ignace Lambert (Opgroeien regie) en mevrouw Nele De Blauwe (MyFamily), leden.

Opgemaakt in drie originele exemplaren, waaronder één exemplaar voor elke partij.

Er kan beroep tegen deze beslissing worden ingesteld bij de griffie van de Arbeidsrechtbank te

De partijen beschikken hiervoor over een termijn van drie maanden te rekenen vanaf de derde dag na de datum van dit aangetekend schrijven (art. 115, § 1, eerste lid van het Decreet van 27 april 2018 en art. 22, derde lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2018).

De voorzitter

De secretaris

H. Verlinden

M. Serlippens